

Lenin Alman Ajanı mıydı? (Was Lenin a German Agent?) New York Times / 19 Haziran 2017 / Sean McMeekin

16 Nisan 1917 de Rus sürgünü olup devrimci arkadaşlarınınca Lenin olarak bilinen Vladimir Ulyanov yaklaşık yirmi yıl yurt dışında kaldıktan sonra dolambaçlı ve uzun bir yol izleyerek İsviçre'den St. Petersburg'un Finlandiya istasyonuna geldi. Lenin ateşli bir konuşma ve "Nisan Tezleri" olarak bilinen radikal siyasi programıyla ani bir sıçrama yaptı. Rus ve dünya siyaseti bir daha asla aynı olmaya-
caktı.

Lenin Almanya üzerinden dönmüştü. -ki bu yolculuk için Alman genelkurmayı ile yaptığı işbirliği kaçınılmazdı- Fakat Rusya ve müttefikleri Fransa ve İngiltere, Almanya ile savaştaydı. Bu nedenle düşmanları derhal ajan olduğunu yaymışlardı. Bu

Vladimir Lenin

suçlama günümüzde de devam etmektedir. Eğer Lenin'in 1917 de Alman İmparatorluk hükümeti adına hareket ettiğini kanıtlarsak Ekim devrimini anladığımız gibi 1991 e kadar devam eden Sovyet komünist rejimi ve etkilerini de anlayabiliriz. Bu tüm zamanların en büyük etki operasyonu olan ve geçen seneki Amerikan başkanlık yarışı da dahil olmak üzere Batı seçimlerine Rusya'nın karışmasına ilişkin kaygılar ile kıyaslanabilir. Bunlar doğrudur.

Bir anlamda düşman hükümetini savaş zamanında zayıflatacak bir Alman planı hakkında yeni bir kanıt yok. Bu oyun yüzyıllarca büyük güçler tarafından oynandı. Napolyon savaşları sırasında Fransa, İrlandalı isyancıları Britanya yı zayıflatmak için, Polonyalı milliyetçileri de Rusya ya karşı destekledi. İngiltere ise sırasıyla Fransız işgal güçleriyle savaşan İspanyol gerillalarına destek verdi. Almanlar bu işleri Almanya'nın 1871 de birleşmesinden sonra çabucak öğrenmişlerdi. Bu türden bir etkileşim operasyonu için "revolutionie rungspolitik" ya da "devrim siyaseti" bile ürettiler.

1. dünya savaşın da İngiliz ya da Fransız hükümetleri daha zayıf olsaydı diğer Lenin'ler tarafından önemsenmeyebilirlerdi. Aslında Almanya, İrlanda milliyetçilerine ve Fransız asıllı pasifistlere verdiği destek dışında fazla bir şey yapmadı.

İşçi kıskırtmaları ve köylü huzursuzluğu nedeniyle uzun süre rahatsız olan Rusya, İtilaf devletleri ittifakının zayıf halkasıydı. Bu nedenle Almanların Çarlık yönetimini baltalamak için çok çaba sarf etmesi şaşırtıcı değil. Rus devrimcilere verdikleri destekle Ekümenik olan Almanlar yalnızca Lenin'in Bolşeviklerine değil aynı zamanda Menşevik Leon Troçki gibi Paris ve New

York'ta savaş karşıtı makaleleri yayınlayan sosyalist rakiplerine de destek oldular.

Lenin Alman gücüne yatkın tek kişi değildi ama en önemlisiydi. Günümüzde çoğu kişi komünizm'i özel mülklerin kaldırılması, üretim araçlarının devlete ait olması ve planlı ekonomi olarak tanımlar. Oysa Lenin'in Alman imparatorluğuna önerdiği program diğer Avrupa Marksistlerinin onayladığı program değildi.

Lenin'i diğer Rus sosyalistlerinden ayıran şey savaşa olan fanatik muhalefeti ve Orta güçlerin temel amacı olan Ukrayna'nın bağımsızlığı konusundaki desteğiydi. Troçki gibi diğer savaş karşıtı sosyalistler gerçekten katliamlardan nefret ediyorlar, gösterileri destekleyerek, direniş için planlar yaparak savaşı durdurmaya çalıştılar. Lenin ise 1915 tarihli "Sosyalizm ve Savaş" broşüründe devrimcilerin ordulara sızma ve onların kızılıra sempati duymasına dikkatleri çekmelerini ve kendi hükümetlerinin yenilgisi için onları isyana teşvik etti.

Brest Litovsk Bolşevik delegeleri

Lenin'in programının sonuçları "devrimci yenilgicilik" öylesine tehlikeliydi ki Alman dışişleri bürosu bu programın cephedeki askerlere dağıtılmasını önlemek için müdahale etti. Çünkü çar hükümetinin Bolşevik parti üyelerini vatana ihanetten tutuklamasını istemiyorlardı. Berlin benzer nedenlerden ötürü Lenin'in Alman topraklarındaki yolculuğu konusunda hileli bir kamuoyu algısı oluşturdu. Mühürlü trenin ünü Lenin'e uygun bir efsane idi. Ayrıca bu sayede Almanya'nın himayesinden de uzak kalılabiliyordu. Gerçekte ise tren mühürlenmediği gibi Lenin defalarca trenden indi ayrıca bir gece Alman oteli Sassnitz'de kaldı. Ayrıca şahitlere göre Lenin Alman topraklarındaki savaş esiri kamplarında siyasi konuşmalar yaptı.

Nisan Tezleri posterleri

Lenin savaş karşıtı görüşlerini Rusya'ya geri döndükten sonrada gizledi. "Nisan Tezleri"ni de Şubat devriminden sonra iktidara gelen geçici hükümetin devrilmesini savundu. Lenin'in dönüşünden iki hafta

sonra gerçekleşen "Nisan Günleri" darbesi sırasında Bolşevik eylemciler kardeşlik çağrısında bulunan düşmanla birlikte savaş karşıtı pankartları ellerine aldı.

Lenin ve diğer on Bolşevik, Temmuz günleri olarak adlandırılan ikinci darbe teşebbüsünden sonra ihanet ve silahlı isyan organize etmekle suçlandı. Bir çok şahit Stockholm den çektikleri telgraflarda, Almanya'dan ithalat yoluyla para aklama, Bolşevik gazetesi Pravda'nın Almanlarca finansmanı, 10 ruble karşılığı Bolşevik pankartlarla gösterilere katılmak ve günde 40 ruble karşılığı Kızıl muhafızlarla birlikte savaşmak gibi şeyleri anlatıyorlardı. Lenin Finlandiya ya kaçarken yoldaşlarının çoğu tutuklanacaktı. Sahne muhteşem bir gösteri için ayarlanmıştı.

1917 yılının Ağustos ayında Lenin'in karargahını basıp, tutuklama yapan polis memurlarının ifadesi-

Lenin Rusya ya döndükten sonra bir mitingde

ne göre başbakan Kerensky, general Karnilov'un sağcı darbesini bastırma için Bolşeviklerin desteği-

ni almak istedi ve tutukluların serbest kalması için af çıkardı. Kerensky öngörüşsüz bir hareketle Bolşeviklerin askeri kanadını tekrar silahlandırdı. Bu silahlar sayesinde de iki ay sonra başbakanlığından indirildi.

Lenin Ekim devriminin başlarında Rusya'nın dört bir yanına tutuklanması için asılan posterler sayesinde şansını kaçırmadı. Lenin iktidara gelmez gelmez iddia edilen Alman yöneticileri ile olan ilişkilerinde dikkatli davranmadı ve ilk eylemi koşulsuz ateşkes isteğini doğu cephesi Alman karargahına telgrafla bildirmesi oldu. Brest-Litovsk antlaşmasının sert koşulları 1918 de Tauride sarayında ilan edilince –Ukrayna ve Baltık devletlerini Rusya dan ayıran şartlar– Lenin hain, Yahudi ve Alman casusu olarak protesto edildi.

Lenin Alman casusumuydu?

Lenin kendi düşüncesine göre eylemlerini Alman imparatorluk hükümetinin karamsar savaş amaçları için değil, komünizmin yüksek amaçlarına hizmet eden taktik manevralar olarak düşünmüş olabilir. Savaş devam ederken sıradan Ruslardan oluşan bir jürinin karşısında bu savunmayı düşünmek zor. Kerensky'nin adalet şubesi tarafından bir araya getirilen bu lanetli kanıtların büyük kısmı çok yakın bir zamanda Rus arşivlerinde keşfedildi. Lenin'in gerçek niyeti ne olursa olsun

1917 de Almanların lojistik ve maddi destek aldığı Rus ordularında savaş karşıtı kıskırtmalarda bulunması ateşkes talebine kadar olan eylemlerinin, Rusya'nın savaş zamanında ki düşmanının çıkarlarına hizmet ettiği inkar edilemez. Ayrıca Rusya'yı felakete sürükledikleri gibi toprakların parçalanmasına neden olup, Bolşevik diktatörlüğün boğuculuğunu onlarca yıl Rusya ya yaşattılar.

Rus devrimi yabancı nüfus operasyonu sayesinde yeni bir döneme girdi. Lenin bizzat Komünist Enternasyonal'in kurulmasına yardımcı oldu. Oysa bu Komünist Enternasyonal neredeyse çeyrek yüzyılı dünyadaki kapitalist hükümetleri devirmeye adanmıştır. 1938 yılında Naziler aynı oyunu Avusturya ve Çekoslavakya da oynadı. Ancak 1939 da doğudaki Sovyet kızıl ordusu ile birlikte Polonya'yı batıdan işgal edince kaba kuvvet için nüfus cüzdanı iddiasından vazgeçtiler. Soğuk savaş döneminde Sovyetler birliği ve ABD "revolution ierungspolitik" i sanata dönüştürerek birbirlerinin müttefiklerini ve uydu devletlerini

Putin posteri

her türden hırsızlık ve yıkımla baltalamaya çabalandılar.

Bugün soğuk savaşın yeni bir safhası ortaya çıkmaya başlamıştır. Kremlin'in Avrupa ve ABD de popülist milliyetçiliği teşvik ettiğinden farklı bir ideolojik lezzet ortaya çıkmış görünüyor. Batılı liderler ve demokrasi eylemcileri Rusya ve Putin dostu aleyhindeki muhalefeti harekete geçirirken Macaristan da ki Viktor Orban gibi rejimler "yabancı ajanı" dedikleri eylemcileri çökertti. Revolutionerung spolitik" küreselleşti.

Panik olmadan önce geçmişe kıyasla bugünün yabancılarının önemsiz, küçük etkisinin derecesi ve tür farkı hatırlanmalıdır. Devlet medyası, internetteki canlı botlar ve twitter trolleri tarafından yayılan kasıtlı haberler batı toplumlarının özgürlü-

2016 ABD seçimleri sonrası Putin - Trump posterleri

ğünden yararlanmaktadır. Ayrıca batı toplumlarının demokratik kurumlarının da altını oymaktadırlar. Fakat siber saldırılar ve hacklemeler hala ciddiyetini koruyor. Putin ve yandaşları Ukrayna gibi ülkelerde siyasi müdahalelerde bulunmadıklarını buralardaki Rus müdahalelerinin batının karışmasından dolayı Rusya'nın doğal tep-

kisi olduğunu iddia ediyorlar.

Bununla birlikte bu etki faaliyetlerinin hiçbiri Almanya'nın Lenin kartını oynamasına ya da aslında soğuk savaş sırasında ABD ve Sovyetler birliğinin yaptıkları işe, ölçek veya jeopolitik etki açısından karşılaştırılabilir nitelikte değildir. 1917 de ki Rusya'nın aksine bugünkü Washington Paris Berlin ya da Moskova da büyük güçler yeni bir Lenin'in ortaya çıkmasına duacıdırlar. Bu ümidimizi kaybetmemeliyiz.

Sean McMeekin

Bu makale New York Times Gazetesinin Red Century adında Bolşevik devriminin 100 yıl dönümü nedeniyle hazırladığı yazı dizisinin 17. makalesi olup Sean McMeekin tarafından yazılmış ve 19 Haziran 2017 de New York Times internet sitesinde yayınlanmıştır.